

5. Opetus- ja sivistystointa koskevat asiat

Kansakoulutoimi

Helsingin kaupungin kansakoulun ohjesäännön muuttaminen, Lastensuojelulautakunnan alaisten lasten- ja nuorisohuoltolaitosten laituskoulujen siirtämiseksi hallinnollisesti ja toiminnallisesti suomenkielisten kansakoulujen johtokunnan alaisuuteen kaupunginvaltuusto päätti muuttaa kansakoulun ohjesäännön 1 §:n, jossa nimetään kaupungin sekä suomen- että ruotsinkieliset varsinaiset kansakoulut, apukoulut ja tarkkailukoulut. Toivolan oppilaskodin koulusta muodostettiin Toivolan kansakouluniminen apukoulu sekä Lemmilän, Naulakallion ja Outamon vastaanottokotien kouluista tarkkailukouluina toimivat Lemmilän, Naulakallion ja Outamon kansakoulut. Teinilän hoitokodin yhteydessä toimiva oppilasluokka liitettiin Oulunkylän kansakouluun. Lisäksi ohjesääntöä uudistettaessa otettiin huomioon seuraavat suomenkielisten kansakoulujen piirissä tapahtuneet muutokset:

- Laajasalossa on aloittanut toimintansa Tahvonlahden kansakoulu,
- Meilahden kansakoulun yhteydessä on aloittanut toimintansa Meilahden apukoulu,
- kansalaiskoulun vapaaehtoiset kolmannet vuosiluokat on siirretty Aleksis Kiven kansalaiskouluun,
- Hiihtäjätien, Kallion, Kylänevan, Puistololan, Snellmanin ja Töölön apukoulut on lakkautettu.

Apukoulujen kielteisen leimautumisen vuoksi, korvattiin koulujen nimissä sana apukoulu sanalla kansakoulu.

Muutos tuli voimaan laituskoulujen osalta 1.8.1974 (3.10. 588 §).

Kouluuunnitteluun vaikuttavien eräiden tekijöiden ratkaiseminen. Peruskouluun liittyvien kouluuunnittelmien selventämiseksi päätti valtuusto kaupunginhallituksen ehdotuksesta,

- että koulujärjestelmän perusteista annetun lain 2 §:n 1 mom:ssa tarkoitetut lasten päivähoitolaitokset säilytetään hallinnollisesti koulutoimesta erillisinä,
- että ammattikoulutoimi säilytetään hallinnollisesti muusta koulutoimesta erillisenä,
- että valtion tai yksityisten oppikoulujen siirtyessä kaupungin haltuun pyritään huolehtimaan myös niiden lukioiden toiminnan jatkamisesta ja
- että kouluuunnittelutoimikunnan laatimaa tavoiteohjelmaa pidetään ohjeena kouluuunnitelmaa laadittaessa (17.10. 623 §, 28.11. 733 §).

Peruskoulun opetussuunnitelman käyttöönoton edellyttämät toimenpiteet. Vt Airola ja 11 muuta valtuutettua esittivät aloitteessaan, että valtuusto kehottaisi kaupunginhallitusta ryhtymään kiireellisiin toimenpi-

teisiin peruskoulun uudistetun opetuksen toteuttamiseksi käytännössä riittävän ajoissa, jotta hallinnollinen siirtyminen tapahtuisi joustavasti. Käytössä oleva oppimis- ja opetusmateriaali tulisi olla peruskoulun opetussuunnitelman mukaista ja ennen kaikkea opettajille olisi järjestettävä peruskoulun opetussuunnitelmaan ja uusiin menetelmiin perehdyttävää täydennyskoulutusta.

Suomenkielisten kansakoulujen johtokunta totesi, että valtakunnallinen siirtymävaiheen koulutus eli ns. SIVAKoulutus alkaa Helsingissä vasta v. 1976. Syyskaudella 1972 järjestettiin ensimmäiset peruskoulun opetussuunnitelmakurssit (POPS-kurssit) ja näitä pyritään järjestämään edelleen. Audovisuaalisia ym. uusia opetusvälineitä on hankittu tarvetutkimuksen perusteella tehdyn hankintasuunnitelman mukaisesti.

Kaupunginhallitus ilmoitti 1972 asettaneensa toimikunnan valmistamaan ehdotuksen uudeksi suomenkielisten kansakoulujen varsinaisen kansakoulun opetussuunnitelmaksi peruskoulujärjestelmään siirtymistä edeltäväksi ajaksi.

Valtuusto päätti katsoa johtokunnan ja kaupunginhallituksen lausunnot riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta (24.1. 68 §).

Suomenkielisiin kansakouluihin päätettiin perustaa seuraavat uudet virat:

- 1.8.1973 lukien varsinaisen kansakoulun kolme tyttöjen käsityönopettajan virkaa, seitsemän kansakoulunopettajan virkaa ja viisi englannin kielen opettajan virkaa:
- 1.8.1974 lukien varsinaisen kansakoulun kolme englannin kielen opettajan virkaa ja kaksi lukemis- ja kirjoittamishäiriöisten erityisopettajan virkaa.

Seuraavat avoinna olleet virat päätettiin lakkauttaa:

- 1.8.1973 lukien kansalaiskoulun kone- ja sähköopin opettajan virka, tyttöjen käsityönopettajan virka ja kotitalousopettajan virka sekä kaksi apukoulunopettajan virkaa:
- 1.8.1974 lukien kansalaiskoulun kone- ja sähköopin opettajan virka, kaksi kaupallisten aineiden opettajan virkaa, joista toiseen on yhdistetty velvollisuus opettaa yleisaineita ja kotitalouden opettajan virka sekä apukoulun poikien käsityönopettajan virka (4.4. 245 §, 14.11. 679 §).

Edelleen valtuusto päätti muuttaa seuraavat opettajanvirkojen nimikkeet 1.8.1974 lukien palkkaluokan pysyessä samana:

- kaksi poikien laulunopettajan virkaa (C 23) laulunopettajan viroiksi,

1. Kaupunginvaltuusto

— kansalaiskoulun yleisaineiden opettajan virka, johon on yhdistetty velvollisuus opettaa puu- ja metallityötä (C 25), kansalaiskoulun yleisaineiden opettajan viraksi, — kansalaiskoulun yleisaineiden opettajan virka, johon on yhdistetty velvollisuus opettaa kaupallisia aineita (C 25), kansalaiskoulun yleisaineiden opettajan viraksi (14.11. 703 §).

Kertomusvuoden talousarvion virastotalon Hietaniemenkatu 9 rakennustöitä varten merkitystä määrärahaa saatiin käyttää 200 000 mk Tahvonlahden kansakoulun viimeistelytöihin (3.10. 606 §).

V:n 1970 talousarvion ammattikoulurakennusten suunnittelua ja rakentamista varten merkityn määrärahan säästöstä saatiin käyttää 93 000 mk tilapäisten kansakoulujen piha- ym. viimeistelytöiden suorittamiseen (28.11. 749 §).

Jakomäen kansakoulun laajennustyön rakennusohjelma sai valtuuston hyväksymisen. Kaupunginhallitus oikeutettiin tekemään siihen myöhemmin mahdollisesti tarpeelliseksi osoittautuvat vähäisiksi katsottavat muutokset (28.11. 732 §).

Ruotsinkieliset kansakoulut. Fil.maist. Hilding Cavoniukselle myönnettiin 1.8. lukien ero ruotsinkielisen koulutoimen johtajan virasta ja hänen tilalleen valittiin rehtori Paul Hägglund (21.3. 205 §, 20.6. 436 §).

Valtuusto määräsi, ettei ruotsinkielisen kansakoulun kolmea varsinaisen kansakoulun opettajan virkaa, yhtä kansalaiskoulun metallityön opettajan virkaa eikä yhtä luku- ja kirjoitushäiriöisten opettajan virkaa ole täytettävä vakinaisesti ennen 1.8.1976 (3.10. 589 §).

Lahjoitukset. Valtuusto päätti ottaa kiitollisuudella vastaan Oulunkylän kansakoulun oppilaiden vanhempien kaupungille lahjoittaman television, Puistolankansakoulun vanhempainyhdistyksen sanottua koulua varten lahjoittamat levysoittimet ja vahvistimen, kansakoulunopett. Lauri Kiurun Tehtaankadun kansakoulua varten lahjoittaman televisiovastaanottimen sekä varastonhoit. Manne Nuorasan kaupungille testamenttaaman omaisuuden käytettäväksi kansakoulujen kesäsiirtolatoiminnan hyväksi (24.1. 48 §, 6.6. 386 §, 19.12. 815 §).

Ammattiopetustoimi

Ammattikoulut. Valtuusto päätti muuttaa kaupungin ammattioppilaitosten ohjesäännön ja ammattikasvatusthallitus vahvistivat muutoksen 20.6. Ohjesäännön muutokset koskivat kähertäjänkoulun muuttamista kauneudenhoitoalojen ammattikouluksi sekä eri ammattikouluihin perustettuja uusia osastoja (21.3. 207

§, 5.9. 495 §).

Vallilan ammattikoulun kolme työnopettajan virkaa (21. pl). lakkautettiin 1.1.1974 lukien (6.6. 385 §).

Vallilan ja Kampin ammattikoulujen terveysosastien virkojen lakkauttaminen ks. Terveyden ja sairaanhoitoa koskevat asiat.

Valtuusto päätti hyväksyä Arkkitehtitoimisto Timo ja Tuomo Suomalaisen laatimat, 1.11.1972 päivätty Herttoniemen ammattikoulun luonnospirustukset (7.3. 166 §).

Pääkaupunkiseudun ammattikurssisäätiö. Pääkaupunkiseudun yhteistyötoimikunta lähetti oikeusministeriössä käymiensä neuvottelujen jälkeen valtuuston 21.6.1972 hyväksymän, Helsingin, Espoon ja Kauniaisten kaupunkien ja Vantaan kaupalan yhteisen ammattikurssisäätiön säädekirjan muutetussa muodossa kaupunginhallituksen allekirjoitettavaksi mainiten muutosten olevan oikaisuulonteisia. Kaupunginlakimies katsoi kuitenkin, että valtuuston olisi syytä hyväksyä esitetty säädekirja muutetussa muodossa, koska hän piti muutoksia siinä määrin asiallisina eikä vain muodollisina. Valtuusto päätti hyväksyä muutetun säädekirjan (7.3. 151 §, v:n 1972 kert. s. 34).

Muu opetustoimi

Kotitalouslautakuntien työn saattamisesta valtionavun piiriin tekivät vt. Vuokko Juhola ym. aloitteen. Valtuuston lähetettyä aloitteen kaupunginhallituksen käsiteltäväksi, kaupunginhallitus ilmoitti päättäneensä 11.6. esittää Suomen Kaupunkiliitolle, että se ryhtyisi toimenpiteisiin valtionavun saamiseksi kuntien kotitalouslautakuntien kustannuksia varten (7.2. 106 §, 17.10. 642 §).

Vt. Syrjänen ym. esittivät aloitteessaan, että valtuusto kehottaisi kaupunginhallitusta asettamaan komitean selvittämään ja kartoittamaan kotitalouslautakunnan toiminnan tehostamista ja samanaikaisesti harkitsemaan kysymystä kuluttajavalistustyön tarpeellisuudesta ja siitä, missä määrin ja mitä muotoja noudattaen tätä tietoutta voitaisiin kuntalaisille jakaa.

Kotitalouslautakunta kannatti aloitetta ja ilmoitti samalla, että sen tarkoituksena oli perustaa erityinen palvelupiste, jossa kuntalaiset saisivat kuluttajavalistusta eri aloilta.

Kaupunginhallitus ilmoitti asettaneensa 5.3. komitean tarkistamaan kaupungin hallinto-organisaatiota koko laajuudessaan ja katsoi, että oli syytä odottaa

tämän komitean työn tuloksia, ennen kuin asetetaan muita komiteoita tutkimaan lautakuntien tehtäviä.

Valtuusto katsoi kotitalouslautakunnan ja kaupungin hallituksen lausunnot riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta (3.10. 583 §).

Sivistystoimi

Vanhusten kirjastopalvelun parantaminen. Vt Syrjänen ja 23 muuta valtuutettua esittivät aloitteessaan, että kroonisesti sairaiden, vaikeavammaisten ja kotihoidossa olevien vanhusten kirjastopalvelujen kotiinkuljetusjärjestelmä toteutettaisiin kiireellisesti.

Kirjastolautakunta ilmoitti, että se piti uuden toimintamuodon käynnistämistä tärkeänä ja nykyistä laitospalvelutyötä olennaisesti täydentävänä sekä sen luonteisena, että tämä palvelutoiminta olisi saatava mahdollisimman nopeasti valtionavun piiriin. Koska toimintamuodon kustannuksia ei voimassa olevien säädösten perusteella kuitenkaan voida lukea valtionavun piiriin kuuluviksi laitospalvelutoimintaa koskevin ehdoin, ja kun osa kustannuksista saattaa jäädä kokonaan valtionavun ulkopuolelle, ei lautakunta ollut toistaiseksi katsonut voivansa esittää uuden toimintamuodon aloittamista ja sen sisällyttämistä kaupungin kirjaston talousarvioon. Kirjaston kotipalvelua koskevat suunnitelmat lautakunta sisällytti kirjastolaitoksen taloussuunnitelmaan v:n 1975 kohdalle.

Kaupunginhallitus ilmoitti tekevänsä Suomen Kaupunkiliitolle esityksen toimenpiteiksi kirjastojen kotipalvelun saattamiseksi valtionavun piiriin.

Valtuusto katsoi edellä olevan riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta (3.10. 607 §).

Meilahden taidekokoelmarakennus. Valtuusto hyväksyi rakennusviraston talo-osaston laatimat, 30.12.1972 päivätyt Meilahden taidekokoelmarakennuksen luonnospirustukset. Samalla valtuusto esitti seuraavat toivomusponnet:

– hyväksyessään kaupunginhallituksen ehdotuksen valtuusto korostaa, että Bäcksbäckan lahjoittamalle taidekokoelmalle tarkoitettu rakennus on lahjoittajien toivomuksen mukaisesti suunniteltava ja rakennettava suurta säästäväisyyttä noudattaen.

– Valtuusto kehottaa kaupunginhallitusta ryhtymään toimenpiteisiin sellaisen kokonaissuunnitelman laatimiseksi, joka käsittää kulttuuri- ja vapaa-ajantoiminnan sekä erityisesti taideharrastusten Kantakaupungin alueelle tarvitsemat tilat (18.4. 273 §).

Aloitteen Maila Talvion ja Juuse Mikkolan kotimuseon perustamisesta tekivät vt Ahla ym. sekä esittivät

1. Kaupunginvaltuusto

tutkittavaksi, miten po. museo voitaisiin perustaa ja voidaanko se toteuttaa Meilahden Laaksolassa.

Kiinteistölautakunta piti tarkoituksenmukaisena museon sijoittamista Laaksoalan alueelle sijoitettavan taidekeskuksen yhteyteen.

Kaupunginhallitus ilmoitti, että v. 1968 kaupungin taidekokoelmien sijoittamista ja mahdollisen taidekeskuksen perustamista selvittelemään asetetun komitean kertomusvuoden alussa valmistunutta mietintöä ei oltu vielä käsitelty. Esitetyn kotimuseon perustamismahdollisuudet voitaisiin tutkia samassa yhteydessä.

Valtuusto katsoi kiinteistölautakunnan ja kaupungin hallituksen lausunnot riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta (20.6. 469 §).

Tekniikan Museo. Vesilaitos oikeutettiin käyttämään v:n 1970 talousarvion tilillä » Muut kiinteistöt, s.m. Ilmala II vesisäiliön käyttötilat » olevasta määrärahasta 100 000 mk Tekniikan Museon toimitilojen perusrannustöiden jatkamiseen (19.9. 542 §).

Urheilu- ja ulkoilutoimi

Viranhaltijat. Urheilu- ja ulkoiluviraston ohjaustoimiston urheilunohjaajan virka (25. pl.) päätettiin lakkauttaa 1.1.1974 lukien (20.6. 437 §).

Urheilu- ja ulkoilulaitosrahaston varojen käyttö. Kaupunginhallitus teki ehdotuksen, jonka mukaan ko. rahaston varoista käytettäisiin n. 40 % uimahallien, n. 40 % urheilulaitosten ja n. 20 % urheilu- ja ulkoilutaroituksia palvelevien muiden hankkeiden rahoittamiseen. Valtuusto hylkäsi ehdotuksen (20.6. 435 §, v:n 1972 kert. s. 42,46).

Urheilupuistot. Valtuusto päätti hyväksyä seuraavat luonnospirustukset:

– Arkkitehtien Risto Kaurian ja Risto Turtolan laatimat, 3.11.1972 päivätyt Oulunkylän urheilupuiston huoltorakennuksen ja katsomon luonnospirustukset (24.1. 49 §):

– Arkkitehtitoimisto Kaija ja Heikki Sirenin laatimat, 16.2. päivätyt Pirkkolan jäähalliin luonnospirustukset (18.4. 272 §):

– rakennusviraston taloussuunnitteluosaston laatimat, 29.12.1972 päivätyt Talin urheilupuiston jalkapallohallin luonnospirustukset. Hyväksyessään vm. piirustukset valtuusto edellytti toivomusponnessaan, että kaupunginhallitus ryhtyy toimenpiteisiin jalkapallonharrastajien kannalta varsin heikon nurmikenttätilan parantamiseksi (6.6. 388 §).

1. Kaupunginvaltuusto

Pirkkolan jääkentän kattamistyöhön saatiin käyttöä v:n 1970 talousarvion urheilupuistoja osoitetun määrärahan säästöstä 400 000 mk (12.12. 788 §).

Jalkapalloilun harjoitusalueiden ja monikäyttöisten nurmi-alueiden lisäämisestä tekivät aloitteen vt Nordberg ym.

Selvitettyään kertomusvuoden aikana käyttöön saatu- jen nurmikenttien määrää sekä v:n 1974-1983 talous- suunnitelman rakennussuunnitelmaa urheilu- ja ulkoi- lulautakunta totesi nurmikenttien tulevan käyttöai- kansa takia hiekkakenttiä kalliimmiksi, varsinkin kun otetaan huomioon hiekkakenttien käyttömahdollisuus talvella luistelulentinän.

Kaupunginhallitus viittasi valtuuston 6.6. hyväksy- mään nurmikenttätilanteen parantamista koskevaan toivomusponteen ja totesi kenttiä jo saadun lisää ja suunnitelmissa olevan useiden uusien kenttien rakenta- misen.

Valtuusto katsoi edellä mainittujen lausunnot riittä- väksi selvitykseksi aloitteen johdosta (14.11. 717 §).

6. Yleisiä töitä koskevat asiat

Viranhaltijat. Valtuusto päätti 1.5. alkaen lakkauttaa rakennusviraston konevarikon toimistonhoitajan viran (18. pl.) ja perustaa sen tilalle toimistoesimiehen viran (21. pl.), jonka pätevyysvaatimuksena tulee olla vähin- tään merkonomikoulutus ja hyvä perehtyneisyys las- kentatoimeen (4.4. 246 §).

Rakennusviraston teknillistä korkeakoulututkintoa vaativat osasto- ja toimistopäällikkötasoa edustavien virkasuhteessa sopimuspalkalla olevien viranhaltijoiden kuukausipalkat tarkistettiin 1.4. lukien seuraaviksi: os. pääll:t Sakari Siitonen, Lasse Juvonen ja Heikki Saarento 4 565 mk sekä tmstöpääll:t Seppo Hirvonen 4 300 mk, Heikki Ranki ja Ossi Leppämäki 4 050 mk (7.3. 179 §).

Valtuusto päätti omasta puolestaan hyväksyä raken- nusviraston rakennuttajapäällikön (Y 36) virkaan vali- tun dipl.ins. Jouko Hantasen sopimuspalkaksi 5 200 mk/kk ja katurakennuspäällikön virkaan (Y 36) vali- tun dipl.ins. Seppo Hirvosen sopimuspalkaksi 4 900 mk/kk siten, että palkat saadaan korottaa yleisten tasokorotusten edellyttämällä tavalla (20.6. 439, 440 §).

Edelleen valtuusto päätti omasta puolestaan hyväksyä I apul.kaup.arkkit. Ossi Leppämäen sopimuspalkaksi 4 500 mk/kk ja II apul.kaup.arkkit. Mikko Karjanojan sopimuspalkaksi 4 537 mk/kk (12.12. 776 §, 3.10. 564 §).

Seurasaaren ulkomuseo. Valtuusto oikeutti urheilu- ja ulkoilulautakunnan antamaan museovirastolle luvan 20.10.1972 päivätyjen piirustusten mukaisen huolto- rakennuksen rakentamiseen ulkomuseon pappilaraken- nuksen ja vahtimestarin asunnon väliselle alueelle sekä vahtimestarin asunnon kunnostamiseen esitetyn kor- jaussuunnitelman mukaisesti (6.6. 387 §, v:n 1967 kert. s. 65).

Ouri-saaren vuokraaminen. O.E. Lindgrenin perikuntaa edustavat Hilikka ja Raine Lindgren pyysivät saada vuokrata venetelakkatoimintaa varten lisäalueen Hietaniemen karilla olevaan vuokra-alueeseensa läheisesti liittyvästä Ouri-saaresta. Koska mainitut alueet olivat kertomusvuoden alusta siirtyneet urheilu- ja ulkoilu- lautakunnan hallintaan, oikeutti valtuusto lautakun- nan vuokraamaan Hilikka ja Raine Lindgrenille kau- pungin omistamalla maalla Ouri-saarella sijaitsevan, Arkkitehtitoimisto Juutilainen—Kairamo—Mikkola—Pallasmaan laatimaan, 13.3. päivätyyn yleissuunnitel- man merkityn, n. 3 600 m²:n suuruisen maa-alueen sekä Hietaniemen karit käsittävän, n. 1 820 m²:n suu- ruisen maa-alueen erinäisin ehdoin ajaksi 1.1.1974— 31.5.1998 (20.6. 438 §).

Kadun ja viemärlaitoksen keskimääräisten rakennus- kustannusten nousun vuoksi valtuusto päätti vahvistaa uudet yksikköhinnat kertomusvuodeksi (7.3. 167 §, kunn.as.kok. s. 119).

Yleisten töiden lautakunta oikeutettiin käyttämään v:n 1972 talousarvion viemärien suunnittelua varten merkityn määrärahan 300 000 mk Malmin ja Tapanin- kylän pientaloalueiden viemäritöiden jatkamiseen (19.12. 819 §).

Tiet. Valtuusto päätti oikeuttaa yleisten töiden lauta- kunnan käyttämään kertomusvuoden talousarvion jä- teveden puhdistus- ja poistojärjestelyjä varten merki- tyn 6 mmk:n suuruisen siirtomäärärahan työkohteen Nuijamiestentie—Nurmijärventie tietöihin (17.10. 641 §).

Valtuusto päätti tehdä tie- ja vesirakennushallitukselle aloitteen Nordenskiöldin-kadulta Käpylään johtavan paikallistien n:o 11448 lakkauttamisesta välillä Pasi- lankatu—Käpylä 1.1.1974 lukien sekä puoltaa Kaupin- tie—Muurimestarintie -nimisen paikallistien n:o 11447 osien lakkauttamista yleisenä tienä tie- ja vesirakennus- laitoksen esityksen mukaisesti (2.5. 308 §, 3.10. 590 §).

Edelleen valtuusto ilmoitti tie- ja vesirakennushallituk- selle lausuntonaan, ettei se puolla esitystä Santahami- nan—Isosaaren yksityistien talvitien muuttamistaan